

KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický

týdeník

13/2014

16. dubna 2014

ročník 99

cena: 13 Kč

*Průští číslo vyjde
7. května 2014*

Z obsahu

** Událost pravdy*

** Co je křesťanství?*

Velikonoční poselství

DUCHOVNÍ KONDIČKA

Ale ti, kdo skládají naději v Hospodina, nabývají nové síly; vznášejí se jak orlové, běží bez únavy, jdou bez umlčení.

Izajáš 40,31

Máme tady Velikonoce. Radostné bohoslužby na Hod Boží, naplnění radostí ze vzkříšení, krásné zážitky ze sborového života, silná společenství kolem stolu Páně, plné kostely a modlitebny. To se nám to věří, to se nám to žije v radostné představě sborového života. To se nám to skládá naděje v Hospodinu. Blízkost Boží z nás téměř tryská, vznášíme se jako orlové, jsme ve víře bez umlčení... Střih... Dvacátá první neděle po Trojici. Pošmurný podzim, vracíme se z bohoslužeb, kde nás bylo pár, máme v sobě podzimní melancholii, a říkáme si, zda to má všechno cenu. Zda církev ještě někoho zajímá, zda to naše spolehnutí na Hospodina je ta správná cesta, když se vlastně nemáme o moc lépe než lidé nevěřící, když svět je plný zla. Dva póly naší víry. Víra radostná, plná bezproblémového spolehnutí na Hospodina. Víra posílená Duchem, víra bez umlčení. A pak víra ne zrovna pochvaly hodná, víra upadající a rozkolísaná. Víra, která

nejásá, ale pomalu začíná pochybovat, zda jsme se Bohu neztratili. Je přirozené, že naše duchovní kondička je nestabilní. Výkonnost kolísá. Nasbíraná velikonoční energie mizí jako ta energie po rychlé silné kávě. Ale pokud opravdu skládáme naději v Hospodina, dostáváme energii do každého dne života. Velikonoční zvěst totiž nezní jen na začátku jara. Ta zní každým dnem. Jen nyní jsme jí dostali pořádnou dávku. Teď se možná vznášíme jako orlové, ale až nám budou duchovní síly ubývat, až se budeme spíš plahočit jako zmoklé slepice, vzpomeňme si na to, že Izajášova slova platí pro každý den. A že té velikonoční energie v nás jistě alespoň trochu zůstane. Protože naděje víry vyplývá z Velikonoc není energií dočasnou, ale nadějí posilující duchovní kondici každý den.

Michael Erdinger,
farář ČCE,
Sněžné na Moravě

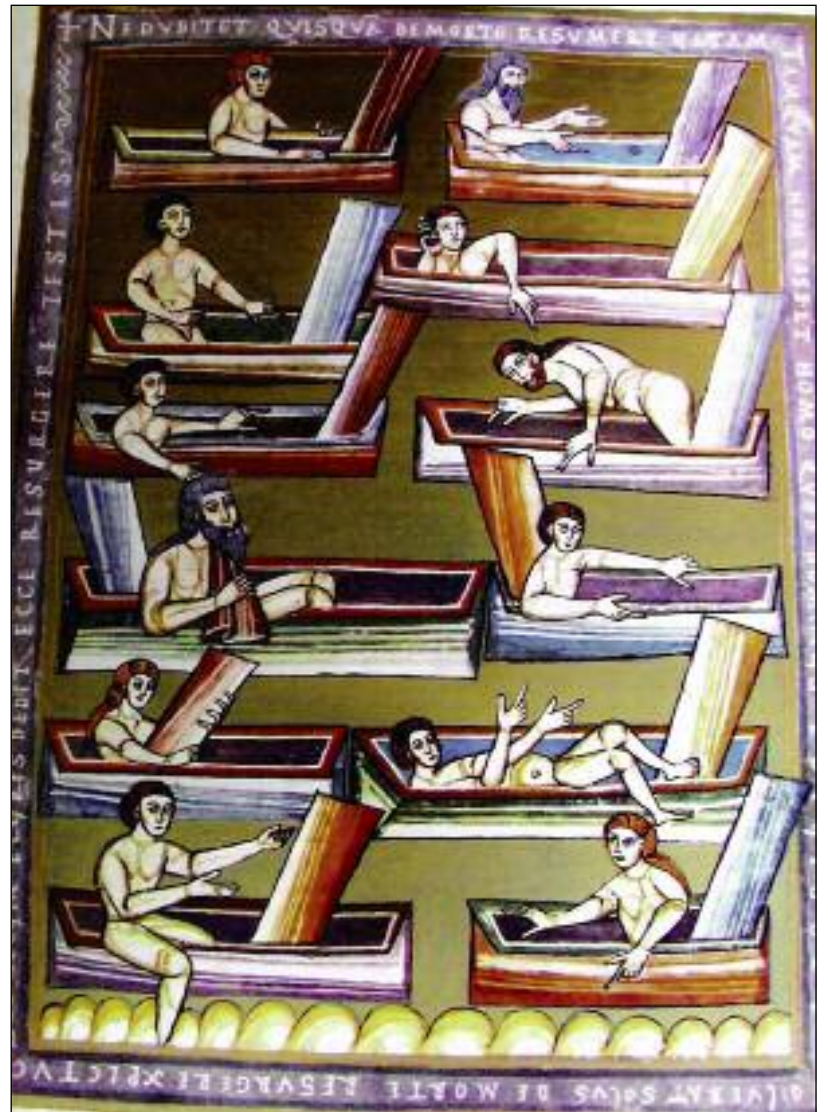
Končí a zase začíná

Uvažoval jsem v těchto dnech, jak pod úhlem pohledu se mění i nám tak důvěrně známá církev. Z dnešního pohledu vypadá jako postradatelná, pro většinu lidí tedy zbytečná. I její kazatelé mají pocit, že je svět nepotřebuje, a proto se věnují údržbě svých sborů a vytváření z nich ghetta: Dveře mezi církví a světem se zavřely. Přesto i v této době lidé hledají a touží po spočinutí v Bohu. Přitom se však vyhýbají církvi, protože cítí, že jim nemůže dát, co hledají. Stále nahlížím do rozhovoru, který poskytl Miloš Rejchrt 19. 10. 2013

v poledne České pozici a s překvapením shledávám, že Rejchrt té postradatelné, zbytečné církvi věnuje vřelé osobní vyznání: Je to klubko živých vztahů mezi lidmi, které v církvi něco spojuje, a oni se na spočinutí v Bohu společně těší. Nechce se však trápit otázkami, zda církev má něco nového a neotřelého, co by mohla lidem nabídnout a se svou vírou, jak mu byla předána, chce dožít: „Jenom prostě cítíme, že něco s námi končí.“ Komunismus svým útlakem pomohl církvi, aby se vzchopila. V době polistopadové svobody nemůže

však uspět. „Na tržišti životních postojů a pravd je zboží nabízené církvemi hodně zasuté.“ Zatím se svět ubírá nedobrym směrem, člověk má pocit, že vše spěje do černé díry – to je hlavní téma rozhovoru. Vypadá to tak, jako by církev měla zájem už jen na dožití poslední věřící generace, pokud od toho, v čem vyrostla, ještě neutekla. Ke všemu, co z dnešního pohledu pověděl o církvi bratr Miloš Rejchrt, říkám své ano s tou výhradou, že je to jednak pohled na dnešní církev a nikoli na

Dokončení na str. 2

Vyšehradský kodex, Vzkříšení

Velikonoční pozdrav

Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději.
1Pt 1,3

*Milé sestry a bratři,
vážení čtenáři,*

chceme se společně s celou křesťanskou církví přidávat k oslavě Boha, který před námi otevřel výhled k naději, která nezaniká. Apoštol nezapomene připomenout, že se tak stalo z Božího milosrdenství. Dokonce zdůrazní, že z jeho VELIKÉHO milosrdenství... Biblické svědectví leckdy nemá jiné vysvětlení pro nejrůznější Boží skutky, které vykonal pro svůj lid i pro nejrůznější jednotlivce, než že je to projev jeho milosrdenství, které přesahuje logiku, zásluhu, spravedlnost i očekávání. A v několika případech se objevuje při popisu Božího jednání, že jde o projev „velikého milosrdenství“. A není patřičnější použití tohoto spojení než tam, kde se mluví o vzkříšení Ježíše Krista, které se týká i nás, kteří jsme byli na cestě k záhubě.

Uvědomujeme si, jak nám i současnému světu chybí očekávání, že by šlo vyřešit nejrůznější ekonomické nespravedlnosti, že bychom mohli doufat v dobrou politická řešení toho, že jsou mnohé národy a skupiny stále utiskovány, že by šlo prosadit moudřejší nakládání s přírodními zdroji a méně devastovat naše životní prostředí, že bychom se mohli spolehnout, že zákony budou zaručovat občanům bezpečí. Ale navzdory tomu, co se kolem děje a bude dít, smíme pro velikonoční evangelium žít nadějí a z této naděje unést i to, co nás leckdy drtí svou závažností. Ale jako byl hrobový kámen odvalen a zjevena Boží moc i veliké milosrdenství v Kristově vzkříšení, tak se můžeme i my ve své skleslosti a malomyslnosti nově rodit k živé naději. A v ní se pokoušet o to, co třeba ani nepřinese viditelné změny, ale co přesto bude ukazovat ke skutečnosti, že pravá naděje není ani bláznovství, ani slepý optimismus, ale počítání s divy Božího milosrdenství.

Přejeme vám radostné a nadějně svátky Kristova vzkříšení!

*Za předsednictvo KJ - Sdružení evangelických křesťanů, o.s.
Bohumil Kejř*

Z temné noci hrobu do jasného rána: je kus cesty!

O Velikonocích máme rádi veselo. Nejspíš proto do folklorních obyčejů vstoupilo spíše velikonoční pondělí s „omlázovací kúrou“, než povědomí Velkého pátku a zapečetěného hrobu. Z Velkého pátku hned tak státní svátek nebude! Přitom smrt je nám důvěrně známou zkušeností. Každému již někdo blízký zemřel, nebo se tak určitě stane. Na hřbitov lze nejlépe, pohřbu se lze vyhnout, smrti nikoli. Po právu se říká, že středověký člověk tíž žil, snadněji umíral. Zatímco dnes se snadněji žije, těžší je nám však umřít. Svědčí o tom i kresby středověkého, Vyšehradského kodexu. Víko truhly stačí zvednout a vystoupit z ní. Možná zde hraje velkou roli důvěra onoho malíře, který pevně věřil „mrtvých těla vzkříšení a život věčný“. Kdo z nás ji má? Tu jistou naději však neměl v hrsti nikdo ani ve chvíli, kdy byl Ježíš pohřben. Učedníci se rozutekli, pod křížem vydrželo jen několik žen, jediný učedník Jan. Pohřben byl tajnými následovníky. Ráno po sobotě se k hrobu odvážily jen tři ženy: Marie z Magdaly, Marie, matka Jakubova, a Salome; nakoupily vonné masti, aby ho šly pomazat. Překvapil je odvalený kámen, prázdný hrob a zejména zpráva od poslů, že Ježíš byl vzkříšen a brzy se s ním setkají. Jen se vyděsily. Utíkaly pryč od hrobu. Padla na ně

hrůza a úžas. A nikomu nic neřekly, neboť se bály. Asi bychom nejednali jinak. Nemusíme sami trpět klaustrofobií či jiným děsem, abychom neměli rádi uzavřené prostory. Obdobně tmu, bolest. Raději dveře zavřené jen na kliku, jichž se lze chopit a otevřít. A nejlépe, když jsme v neznámém místě a někdo nám přijde naproti. Přesně to se stalo dvěma Ježíšovým učedníkům, jež přemáhalo zoufalství, když kráčeli do vsi Emaus, která je od Jeruzaléma vzdálena asi tři hodiny cesty, a rozmlouvali spolu o tom všem, co se událo. A jak to v řeči probírali, připojil se k nim sám Ježíš a šel s nimi. Ale něco jako by bránilo jejich oči, aby ho poznali. Něco podobného se děje nejednou i nám, když neprohlédneme přišší zdánlivě neprůchodného prostoru, úzkosti, zklamání. Apoštol Pavel, jenž prošel sám nejednou těžkou zkouškou, vposled i mučednickou smrtí za císaře Neronu, svou živou víru vyjádřil následovně: „Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“

Jan Kašper

Z církví doma i ve světě

Společná modlitební iniciativa mezi anglikánskou a římskokatolickou církví

Arcibiskup z Canterbury a kardinál arcibiskup z Westminsteru zahájili v letošní postní době společnou iniciativu, aby povzbudili lidi k modlitbám za práci, kterou jejich církve vykonávají: aby podpořili ve svých farnostech i mimo ně lidi v nouzi.

Arcibiskup Justin a kardinál Nichols se rozhodli od neděle 6. dubna do Květné neděle 13. dubna denně vzdávat Bohu díky za tento podstatný čin služby a modlit se za požehnání práce těchto církví.

Otče, sjednoť je:

Společenství Chemin Neuf přichází do paláce Lambeth

Při obřadu s hosty z římskokatolické, anglikánské a luterské církve arcibiskup Justin uvítal v Lambethském paláci (pozn.: sídle anglikánského arcibiskupa) čtyři zástupce mezinárodního ekumenického společenství jako „převratný a vzrušující krok“ pro křesťanskou jednotu.

Arcibiskup z Cantenbury přijal čtyři členy mezinárodního ekumenického společenství Chemin Neuf, aby v lambethském paláci žili jako modlitební společenství.

Společně se budou podílet na denních cyklech modliteb, které podpírají službu arcibiskupa a ekumenické i mezinárodní rozměry jeho práce; nesou první ze tří oblastí služby arcibiskupa Justina pro následující roky, totiž obnovu modliteb a náboženského života v církvi.

Při mimořádných bohoslužbách arcibiskup Justin řekl: „Nikdy nebyla obnova žádné církve v západní Evropě bez obnovy modliteb a bez života zbožných společenství. Jestli chceme vidět, že se věci mění, tak to začíná modlitbou.“

podle www.churchofengland.org

Belgický primas: odkládání vlastní smrti bude považováno za projev egoismu

„Euthanasii dětí ještě vše nekončí. V této věci můžeme očekávat další rozvoj legislativy,“ domnívá se belgický primas, arcibiskup André-Joseph Léonard. Nedávno lékařské kruhy vystoupily s návrhem uplatňovat euthanasii bez souhlasu pacienta v případě, kdy už není schopen vědomě o ni požádat a kvalita jeho života je „neuspokojující“.

Podle bruselského arcibiskupa bude dalším krokem povolení zabíjet staré lidi znavené životem. Přívrženci euthanasie jsou dnes médii představováni jako velkodušní lidé, kteří si přejí, aby nemocní mohli rozhodovat o svém osudu. Nebere se v úvahu nátlak, který se na staré a nemocné lidi vyvíjí.

Belgický primas připouští, že zanedlouho bude příliš velké odkládání vlastní smrti považováno za projev egoismu. Svůj článek pro časopis La Libre Belgique nicméně arcibiskup Léonard uzavírá optimisticky. Věřící, že se Belgové vzpamatují a vzbouří proti lobbistům za euthanasii.

Res Claritatis

Královna Alžběta II. navštívila papeže

Řím - Britská královna Alžběta II. 3. dubna 2014 navštívila ve Vatikánu papeže Františka, od něhož dostala dárek pro svého pravnuka prince George. Synovi královnina vnuka prince Williama a vévodkyně Catherine přiveze kouli z modrého polodrahokamu lapis lazuli se zasazeným stříbrným křížem. Alžběta věnovala Františkovi mimo jiné košík s plody ze svých zahrad, uvedla agentura AFP. Jde o první vzájemné setkání Františka a Alžběty II., na jejíž nynější cestě ji doprovází její manžel, princ Philip. Královna byla ve Vatikánu již počtvrté. Jak připomněl server BBC, v roce 1961 tam navštívila tehdejšího papeže Jana XXIII. a v letech 1980 a 2000 Jana Pavla II.

Setkání Alžběty II. a Františka, který je Argentinec, se uskutečnilo ve dnech 32. výročí zahájení války o Falklandské ostrovy, ve které nakonec Británie porazila Argentinu. Papež v době, kdy byl ještě arcibiskupem v Buenos Aires, pronesl kontroverzní názor, že Falklandské ostrovy, které Jihoameričané označují jako Malvíny, patří Argentine.

podle ČTK

Přejeme veselé Velikonoce

Zas se nám toho dostane, že obdržíme pohlednice s vajíčky, zajíčky, kuřátky, a snad i mně vyklouzne ono Veselé Velikonoce! Možná si dám pozor aby ne, ale zvyk je zvyk, prostě se to tak říká ---

Mnohé vyslovíš, neuvážíš!

Tohle píší ve chvílích, kdy sa na Slovácku slavíová konec Masopusta. Bývá smutno aj veselo, pochovávána basa.

V našem i jiných městech někdy dojde k tomu , že se jakýmisi organizačními posuny dostane masopustní rej na nejbližší sobotu po Popeleční středě. Něco jako Vánoce v Adventu, proč to dál rozvádět?

Měli jsme, to mi bylo tak pět let, doma mísu pestrých kraslic. Byly příjemně lehoučké. Vejce všemi možnými technikami umně zdobená, většinou dětskýma rukama. V tom všem je čirá radost z jara, na kterou nemusíš být vůbec žádného vyznání! Je zde ale jedno velké ALE!

Velikonoční neděle, a to už od rána, bývá plná slunce. Asi ne vždy co svět světem stojí, ale já si právě tohle slavné ráno jinak nepamatuji. A lze v něm slyšet, že ten, koho potkala Máří Magdaléna, fakt nebyl zahradník!

Tak co bychom si měli k Velikonocům doopravdy přát? Vážné zamýšlení od Zeleného čtvrtka po Bílou sobotu a radostnou, jarem provoněnou neděli. A taky veselost, štědrou a laskavou, otevírající vrátka zapomenutých přátelství!

Radost, že ten, kdo přišel do Magdalénina i našeho rána, byl ZAHRADNÍK přemnohých zaplevelených srdcí.

Eva Budzáková

Končí a zase začíná

Dokončení ze str. 1
ni před 30 lety nebo 300 lety, a nikoli jak byla „počata“, jak se rodila, a jaká v podstatě stále je a bude. M. Rejchrt charakterizoval církev jako klubko živých vztahů. Tak to i naše oči vidí. Ten druhý pohled je „Boží“, jak nám jej zprostředkuje Bible. Ta říká, že církev je dílo Boží. Bůh ji chce mít na světě, aby už svou existenci dosvědčovala Boží pravdu a lásku. Máte-li na mysli církev jako tělo Kristovo, představte si jeho hlavu, Krista, jak se stará o to, aby připojil ke svému tělu další údy, lidi, které Bůh k tomu vyvolil, aby se připojili k stávajícím učedníkům Kristovým: „Když už jich byly tři tisíce, Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse“ (Sk 2,47).

Spása – to je víc než vítězství politické strany ve volbách a víc než uvedení vynikajících sportovců do síně slávy. Tady na zemi si jen na slávu hrajeme. Slávu má jen Bůh, a pak ti, které on tam uvede. Spása bude patřit těm, kdo budou připojeni ke společenství učedníků Kristových, k církvi. „Být připojen“ (Sk 1,26) byl termín, jenž dostatečně naznačí, že do církve vstupují lidé, které Bůh k tomu vyvolil a uschoпил. Nechtě tedy ti, kdo v církvi jsou, si nemyslí, že podporují Boha. Je to naopak. To on je podepřel a pozdvihl, když je připojil ke Kristovu tělu, k církvi.

Co tomu řekli mocní tohoto světa, když se před jejich očima objevila instituce, která od svých přívrženců očekávala poslušnost a lásku? Nejprve na ně hleděli s nedůvěrou a brzy s nenávisí. Tak to potvrzují dějiny soužití státu s církví. Sám Pán církve, Ježíš Kristus, zakusil na sobě smrtelnou nenávisť, k níž se spojila

židovská církev s římským státem. Ježíšovi učedníci potom sklízeli tutéž nenávisť, pokud je římsí úředníci dovedli odlišit od židovské sekty, kterou tolerovali. Potom se v dějinách valí za sebou vlny nedůvěry a nenávisť, která v posledních staletích mutovala v netajené očekávání, že křesťanská víra a s ní i církev poznenáhlu vymřou na starobu. To očekávání se ještě nenaplnilo, a už se hlásí ke slovu „náboženství“ v mnoha podobách, které nemají s církví nic společného, tedy nebezpečný jev, z hlediska zákonné státní moci těžko uchopitelný.

Přidržíme se skutečností, které tu jsou, a sledujme, jak se dále vytvoří vztah státu k církvi po majetkovém vyrovnání. Zákon o navrácení církevního majetku přijímá bez námitek jediná politická strana, lidová, která se ostatně hodlá ve své politice řídit křesťanskými zásadami. Jinak vládně u ostatních stran tichá nespokojenost s tím zákonem, která dříve nebo později vyrazí do útoku. Nenávisť, i když je tichá, nepozbyla svou agresivitu. Církev si v tomto ohledu nemůže dělat iluze. Dosud však ukázala, že dovede žít i za velmi nepříznivých okolností. Nelze přehlédnout, že v nenávisť vůči křesťanům propukla starší nenávisť vůči židům. Zmíněné dějinné vlny nenávisť postihovaly na prvním místě židy. Právě u nás v České republice se prokazuje, že křesťané sklízejí nenávisť, na níž dříve nechtěli brát podíl, protože se báli, a nechali své židovské bratry, aby čelili nenávisť sami. Ta však patřila po právu i křesťanům, Ježíš byl přece žid a židé byli i první apoštolové, Petr, Pavel i Jan, a Jeruzalém byl pro ně prvním městem, kde křesťanská

církev vznikla a činila své první kroky. Kdo ví, jak a kdy se křesťanské církvi „podařilo“ setřást ze sebe jeho staré nenávisť k židům a přidat se na stranu jejich nepřátel. Neuteče jí, ta nenávisť ji dostihne.

Vratme se k okamžiku, kdy Kristus se svým Duchem zmocňuje lidského srdce, vzbuzuje víru a připojuje člověka ke společenství věřících. Tam se doví, že Bůh chce být s námi a my máme být s ním a s druhými. Opačnou tendenci uzavřít se vůči Bohu a bližním chápeme jako hřích. Naopak otevřenost vůči Bohu a bližním vytváří společenství. Křesťanská víra odmítá, aby věřící žil izolovaně a jen pro sebe. Je tu spíše pro druhé. Věřící také děkuje Bohu za to, že společenství církve tu bylo dřív než on, vůbec každý věřící byl ke společenství církve přidán. Tento obrovský dar ode mne vyžaduje, abych byl otevřen vůči Bohu a svým bližním a pamatoval, že ze všech darů, které jsem ve společenství církve dostal, je víra v Krista Spasitele dar nejdůležitější, avšak vůbec největší je láska, která v každém případě míří do společenství.

Každá generace lidí bude postavena před rozhodnutí zůstat sama svoje nebo otevřít se Bohu a druhým. Bůh sám se postará o to, aby ti, které si vyhlédl, se otevřeli a byli připojeni ke společenství církve, která nekončí, zase začíná. Tak to odpovídá nejznámějšímu biblickému Ježíšovu výroku: „Já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.“ (Mt 16,18) Větší počet jí nemůže podstatně pomoci, a žádný malý počet jí nemůže uškodit nebo dokonce ji zlomit. Je nezávislá, protože je Boží.

Josef Veselý

Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí

1. epistola Korintským 15,19

Tento výrok apoštola Pavla je slovem do pranice. Proč bychom měli být ubozí, ba dokonce nejubožejší ze všech lidí, když si nedokážeme srovnat v hlavě, že by náš život mohl nějakým způsobem přesáhnout datum a čas, který bude jednou uveden v našem úmrtním listě? Není ta kritika přehnaná. Křesťanská víra má přece i jiné polohy než ty, v nichž se před námi otevírá „zásvětno“. Je zde obrovská oblast křesťanské etiky, ve které se může i nevěřící Tomáš osvědčit jako věrohodný Kristův následovník. Může nastavovat druhou tvář, jít s tím, kdo ho nutí jít jednu míli, míle dvě a na údery kamenem odpovídat chlebem. To samozřejmě může. Podíváme-li se do Bible, tak ovšem zjistíme, že tento učedník nic podobného nečinil. Jediné, čím na sebe Tomáš v kruhu Dvanácti upozornil, je právě a pouze jeho skepse vůči velikonočnímu svědectví o Ježíšově vzkříšení. Ony spolu totiž víra ve vzkříšení a způsob našeho jednání hluboce souvisejí. Kde sdílíme představu, že náš fyzický konec splývá s naším totálním koncem, tam se mnoho křesťanské etiky do našeho života nevejde. A má to svůj důvod. Ptáme se: Proč bychom se měli nechat otloukat, zneužívat a vykořisťovat? Co je to za život, v němž člověk stále jen ustupuje, slevuje ze svých nároků a platí za

pohodu druhých svou újmou? Žít v ustavičném odříkání, být od rána do večera bit, a pak najednou bez jakéhokoli zadostiučinění přestat žít, na to může přistoupit jenom blázen! V podobenství O hřivnách říká Ježíš služebníkům, kteří spravují svěřený majetek s nasazením - a to s sebou vždycky nese i odříkání: „Služebníku dobrý a věrný, nad málem byl jsi věrný, nad mnohým tebe ustanovím.“ A v reálném životě by to mělo být jinak. Tam by nad lidskou dobrotou a věrností jen štkl pes?

Apoštolovo slovo, které nás možná trochu popíchlo, není naměřeno proti nám. Není to karatelsky zdvižený prst zpochybňující křesťanskou existenci toho, kdo o Ježíšově vzkříšení stejně jako Tomáš pochybuje. Pavel jím sleduje pra-

vý opak. Chce dát všem nevěřícím Tomášům najevo, že jejich nasazení na poli křesťanské etiky není tak bezútěšné, jak se jim jeví. Kdo platí za svou dobrotu v tomto světě žebrotou, nemusí být nejubožejší ze všech lidí. Kristus zaplatil za tento svůj životní postoj dokonce smrtí, a přesto vešel do slávy. Datum a čas uvedený v jeho pomysl-ném úmrtním listě se nestal limitou jeho života. Povaha jeho bytí zlomila závoru položenou mu do cesty Velkým pátkem. Zvěst o Ježíšově vzkříšení působí problém snad každému. Co člověk nechápe rozumem, toho se však může zmocnit vírou. A právě k té nás apoštol Pavel vede. Koho k ní dovede, ten má i ve své největší ubohosti nakročeno k vítězství.

Emanuel Vejnar

Pane Ježíši Kriste, také my jsme lidé ukoptění všedností, lecjakým přešlapem zranění a zahanbení i snadno zraňující a zahanbující. S úsměvem děláme, že to nic, že to nevidíme, jen abychom se nikoho nedotkli. Zdá se nám, že už tím činíme vzájemné snášenlivosti a lásce zadost. Díky, že nám jdeš příkladem, jak se navzájem obnovovat ve vzácnosti. Neváhal ses v choulostivé situaci přátel dotýkat, abys prospěl jejich stolnímu společenství. Děkujeme za tvoji školu laskavého zájmu. Pomoz nám, prosíme, odklízet, co nám překáží, abychom šťastně ošetřovali jeden druhého. Dej, Otče, našemu sboru, abychom chodili ve světle, a tak krev Ježíše Krista, tvého Syna, ono aktuální zjitření tvé bolesti nad každým naším hříchem, nás vedlo k pokání a obnovovalo nás v obecenství s tebou. Amen.

SAMUEL JAN HEJZLAR

Ovoce Ducha

VIII. část

"Ovoce Ducha": podle apoštola Pavla devatero charismatických obdarování (Ga 5,22–23). V překladu ČEP: 1. láska, 2. radost, 3. pokoj, 4. trpělivost (K tichost), 5. laskavost (K dobrotivost), 6. dobrotá, 7. věrnost, 8. tichost (K krotkost), 9. sebeovládání (K středmost). Toto "ovoce" sklízíme a třídíme v původním znění NZ. (Postup podle řecké konkordance A. Schmollera.) Český překlad podle ČEP

Tichost– osmé Ovoce Ducha

Tento další druh duchovního "ovoce" je vlastně paralelou a navázáním na předchozí tři druhy ovoce ve významové příbuznosti: na čtvrté (*makrothymia*, v ČEP "trpělivost", v kralickém překladu "tichost"), na páté (*chréstotés*, ČEP "laskavost", K "dobrotivost"), i na šesté (*agathósyné*, v obou překladech jde o výraz "dobrota"). Je otázkou, v čem se zde smysl všech čtyř výrazů odlišuje tak dalece, že je Pavel řadí do svého výčtu jako samostatné "ovocné" druhy? Něco jsme již napověděli při šestém ovoci "dobrota", jako klíčovým, kterému Pavel věnoval i největší pozornost.Výkladová nesnáz však pokračuje i při tomto osmém řeckém výrazu *praytés*: v ČEP jako "tichost", (K "krotkost"). ČEP jej překládá i jinými výrazy (dokonce šestkrát, jak to vyznačíme zdůrazněním jiného překladu půltučně). Tak Pavlova výzva "domýšlivcům" v Korintu (1 K 4,21): "Mám na vás přijít s holí, nebo s láskou a **mírností**? Výzva Galatským: "Privádějte (provinilého bratra) na pravou cestu v duchu **mírnosti**" (Ga 6,1); Výzva Koloským: "Oblecte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, **pokoru** a trpělivost" (Ko 3,12). Výzvy Timoteovi: "Usiluj o sprave-

dlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, **mírnost**" (1 Tm 6,11), "Služebník Kristův má **vládně** poučovat odpůrce"(2 Tm 2,25). Výzva Titovým pomocníkům: "Ať se nepřou, jsou mírní a vždycky se ve všem chovají **vládně** (Tt 3,2). Máme-li se pokusit o přiměřené vystižení tohoto osmého "ovoce" ve smyslu "tichosti", musíme opět navázat na jeho starozákonní původ v překladu řecké Septuaginty, kde je tichost spojena s bázní před Bohem: "Hospodin je ve svém svatém chrámu. Ztiš se před ním celá země!" (Abk 2,20); "Ztiš se před Panovníkem Hospodinem, vždyť den Hospodinův je blízko!"(Sf 1,7). V Novém zákoně je výraz *praytés* uplatněn především ve výrocích Páně: "Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví" (Mt 5,5); "Vezměte na sebe mé jho a uče se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce" (Mt 11,29). Při mesiášském vjezdu do Jeruzaléma: "Povězte dceři Sionské: Hle, král tvůj přichází k tobě, tichý a sedící na oslátku té, která je podrobena jhu" (Mt 21,5). Tato tichost navazuje na izajášovskou metaforu "tichého Beránka Božího" vedeného na porážku, který "zůstal němý, ústa neotevřel", až

i k zástupné oběti (Iz 53,7n). V tomto smyslu navázal na Kristova slova apoštol Pavel v listě do Korintu: "Já Pavel vás napomínám tiše a mírně po způsobu Kristově" (2 K 10,1). Jak jsme připomněli již v úvodní části, použil ČEP v Pavlových listech i příbuzné výrazy: "**mírnost**" (1 K 4,21; Ga 6,1; 1 Tm 6,11), "**pokora**" (Ko 3,12) a "**vládnost**" (2 Tm 2,25 Tt 3,2). Překlad "**tichost**" zachovává ČEP v Ef 4,2: "Prosím vás, abyste tomu povolání, kterého se vám dostalo, dělali čest svým životem, vždy skromní, **tiší** a trpělivi", Jk 1,21: "Odstraňte veškerou špínu a přemíru špatnosti a v **tichosti** přijměte zaseté slovo", Jk 3,13: "Kdo je mezi vám moudrý a rozumný? Ať ukáže své skutky dobrým způsobem života, v **tichosti**, kterou dává moudrost", 1 Pt 3,15-16: "Buďte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslýchal o naději, kterou máte, ale činite to s **tichostí** a s uctivostí".

Kralická poznámka k překladu "krotkost": "Ta ctnost, která se v tom obzvláště spatřuje, když člověk pobožný ne o všechno se bouří, ale křivdy sobě učiněné, podle naučení Páně, kajícím z srdce odpouští" (Mt 6,15).

Jiří J. Otter

Má hodina a díl se mnou

„Zákon skrze Mojžíše dán jest, milost a pravda skrze Ježíše Krista stala se.“

J 1,17

Jan, nejmladší z učedníků, předpokládáme, že biskup efezského sboru, nepíše jakýsi dodatek nebo komentář toho, co se o Pánu Ježíši už po sborech čte, ale předkládá svébytné svědectví, evangelium Ježíše Krista, Syna Božího. Z mnohého, co léta vypravuje a káže, má jistě na vybranou. Po slavné první kapitole o světle a životu z Božského Slova sáhl tento teolog po prostém příběhu o svatbě v Káni. Zpozorněme, jestli touhle oblíbenou příhodou takřka z Ježíšova domova, jako ze skrytu za zrcadlem, neprosvítá podstatnější zjevení. Jeho učedníci se tady poprvé nadechli vůně odjinud, obcerstveni ze zdroje, který i my, někdy duchovně na suchu, hledáme. Prohlédli k divům a uvěřili. Šest štoudví stojí v předsíni. Hrubé, asi stolitrové nádoby z pálené hlíny („míra“ mívala 38 litrů). Ta šestice připomíná Hospodinovu svatost i všední naši potřebu očišťování pro obecnství s ním. Ano, i naši, jakkoli bezúhonně si připadáme (1 J 1,8-10). „Šest dní pracovati budeš a dělati všeliké dílo své, ale dne sedmého odpočinutí je Hospodina Boha tvého...“ (Ex 20,9.10a). Čas nevšední, čas svatosti. Houfy svatebčanů vzaly zavděk vodou dle ustanovení Mojžíšova zákona, ale k uhašení žízně ve svatebním rejí se nadějí něčeho lepšího. Ještě se zdaleka nekončí, když domácí zesmutní. Přepočítali se. Hostů je víc a s vínem to nevychází. Nu což, snad se tolik neděje. Dobré vody v hluboké studni je pořád dost, potěšil by novomanžele kdejaký dobrák, ale mamince Marii je jich líto. A tak nad splasklými měchy Ježíš po malém zdráhání upozorní, že venku nádoby na očišťování zejí prázdnotou. Divná starost v té trapné chvíli. Víno došlo a on, místo aby poslal služebníky shánět po okolí, než se to u stolů rozkřikne, zaměstná je tak zdlouhavou a nesnadnou prací. Možná, že se právě vrátili s prázdnou. Nejen dotykem nečistého se člověk znečistí. Do duše se hlouběji zažere, když třeba soused sousedovi lakotně vlastní sklípek zavře. Neříkejte, že momentálně v Káni není nikde ani kapky... Nuže, nalévejte a neste vrchnímu ochutnávači a správci té veselky. Jako slepý k houslím přijde pak milý ženich k uznání, jak že se postaral o nejlepší nakonec, a Marii v hlavě leží synovo: „Co mně a tobě, ženo? Co my s tím? Ještě nepřišla moje hodina...“

U kříže

1.

Zsinalostí jeho lékařství nám způsobeno (Iz 53,5).

Jen stín té smrti na mne pad,
jen stín!
A přeoral
můj život do hlubin.

Do pláče brázd pak jako vánek
Hlas:
Neboj se! Má jsi ty!
Z tmy smrti mé Tvůj jas
i mír – i klas!

Utichly brázdy, sluncem zality.
Jen neviděné hvězdy
šelestí kdes v kraji,
kam vlny chvalořečení mých
odplouvají.

2.

*Od šesté pak hodiny tma se stala
po vsí zemi až do hodiny deváté (Mt 27,45).*

V tmu, která padla jako černé kvítí
kol Odsouzence, čistšího než sníh,
jen jedno strašně rudé světlo svítí:
můj hřích.

Své lásky světlem,
Kriste zmrtvýchvstalý,
tak prosvěť
rozechvělou duši mou,
by všechny rudé ohně hříchu staly
se tmou.

MARIE RAFAJOVÁ

Mt 22,1–14; J 2,1–11

by se vetřelec vyparáděný po svém tak daleko nedostal. Jenže každý je jiný, každý přichází sám za sebe. Až před Pánem a Tvůrcem se ukáže, kdo je kdo. Zná každého jménem a ví, jaké nás chce u svého stolu mít. Tady se v houfu neschováš a sám svůj, soběstačný, jakkoli důstojný a elegantní neobstojíš... V Káni to skončilo, ale Boží království se dál svatbě podobá a ukazuje se, co jsme zač. Taky tohle podobenství (Mt 22,1-14) jim Ježíš řekne, než se nakonec sejdou opět při vodách očišťování. V předvečer svátku se cestou možná vrátili ke sporu, kdo z nich v tom království něco znamená. K obvyklé službě u stolu se nikdo nemá. Možná, že to jen žádného nenapadlo. Zvedl se Ježíš. Vzal si zástěru, chopil se umyvadla a všem jim umyl denní chůzi ukoptěné nohy. Ano, i Jidášovi (vzpomíná Jan). Sedí jako zařezaní, až Šimon to trapno nevydrží: „Musel bych se hanbou propadnout. Mně tedy, Pane, v žádném případě!“ „Poslyš, Šimone, i na tvém svatebním rouchu se pracuje. Jestliže tě neumyji, jsi mimo. Nebudeš mít díl se mnou. Rád bych ostatně,“ ohlíží se zpříma po každém z nich, „rád bych, abyste si to takhle zkoušeli na moji památku.“ Nepochybně i chuť chleba a vína se stala nezapomenutelnou výpovědí té chvíle, ale o tom už hodně napsali jiní. Jan vyzdvihl tohle jako vzácný Mistrův odkaz. Jeho Ježíš, už když za ním před časem někteří přišli, aby jim zase dal bezpracně najíst, už tenkrát nabídl k obživě sám sebe. Svůj život, tělo i krev, své činy i myšlenky, chléb z nebe sestupující dávno dal za život světa (J 6,51n). Teď mu jde o učedníky, o přátele, o jeho nejbližší. A připomíná tu vodu; vodu na očišťování vespolek pro společné obecnství ve světle. (1 J 1,7). Podá skývu Jidášovi a začne odpočítávání. Než Mistra z Getsemane povedou, vtěsná apoštol do téměř čtvrtiny svého sepsání Ježíšovo několikahodinové promlouvání: od třinácté do osmnácté, slavných pět kapitol poslední večere s ním. „Otče, známé jsem jim učinil tvé jméno a známé učiním, aby milování, kterým jsi mne miloval, bylo v nich i já v nich.“ Amen.

V Luhu nad Morání

Samuel Jan Hejzlar

Pokrok slaví Pyrrhovo vítězství...

140 let od narození Karla Krause

„Co může být rozhodnuto světovou válkou? Nic kromě toho, že křesťanstvo bylo příliš slabé na to, aby jí zabránilo.“ – Tolik aforismus Karla Krause. Obdobné rozčarování vedlo Masaryka k upřednostnění demokracie před (rakousko-uherskou) „teokracií“ ... Z aforismů rakouského satirika, kritika kultury a recitátora Karla Krause (28.4.1874-12.6.1936) na nás dýchne svět, jehož stopy a ohlasy nacházíme porůznu nejenom v díle Masarykově, ale též u Franze Kafky, Jaroslava Haška, Bohumila Hrabala, Jiřího Menzela, Ludvíka Vaculíka (čtyři posledně jmenované s Krausem pojí téma železnice) ... Krausovské pozoufání z „posledních dnů lidstva“ rozeznávám i za „přelomem v protestantské teologii“, spojeným s dílem Karla Bartha. „Světovou“ rozuměl Kraus tu válku, kterou dnes označujeme jako „první světovou“. (Věcnost, s jakou tak činíme, by mu jistě stála za aforismus.) Na rozdíl od zmizelých či mizejících reálií jako by některé Krausem tepané jevy časem přímo nakynuly ... „Jak se vládne světu a jak se vede válka? Diplomaté obelhávají novináře a věří tomu, když to čtou,“ konstatoval Kraus. Nejslavnější hacker světa zcela nedávno lakonicky konstatoval, že v každé válce bývá první obětí pravda ... „Pokrok slaví Pyrrhovo vítězství nad přírodou,“ hlásil Kraus. Dnešní lidová hláška zní, že druhdy jsme stáli před propastí a od té doby jsme

Portrét od Oskara Kokoschky z roku 1925

učinili významný krok vpřed ... „Medicína: Naval peníze i život!“ „Jednou z nejrozšířenějších nemocí je diagnóza.“ Zhruba za sto let od Krausových „protidoktorských“ aforismů začaly vycházet odborné publikace o vytváření nových, účelových diagnóz v zájmu farmaceutického průmyslu (aby diagnóza pokryla co nejvíce lidí, takto potenciálních zákazníků-kupců) ... „Odeslat dopis se v Rakousku řekne dopis podat / dopisu se vzdát (einen Brief aufgeben).“ A co teprve odeslat dnes e-mail, pane Krausi! Doba internetu (který „nezapomíná“) umocnila hrozbu ztráty kontroly nad vlastní korespondencí měrou před sto lety netušenou. Ludvík Vaculík zdůrazňuje: „Něco má být napsáno, ale nemá být vydáno.“ Milan Kundera marně úpí, že kores-

pondence (zejména vydaná posmrtně) nemá s dílem romanopisce „ale lauter nic společného“. A žánr milostných dopisů hyne v éře globálního voyeurismu a IMHO až cynických zkratk elektronické komunikace ... „Agitátor se chopí slova. Slovo se zmocní umělce.“ Kazatel by se zde měl blížit spíše umělci, v rámci tzv. kulturního protestantismu nicméně namnoze fungoval právě jako hlasatel domnělého pokroku ... Je tomu nyní zásadně jinak? A je-li obzvlášť aktuální Karl Kraus, neplatí snad totéž o jeho jmenovci Karlu Barthovi?

František Schilla

Odkaz: Karl Kraus für Gestresste. Aphorismen. Zusammengestellt von Christian Wagenknecht. Insel Taschenbuch 2010

telství Kalich i Vyšehrad, váz., 296 stran.
Cena 298 Kč, v e-shopu Kalicha 238 Kč.

LADISLAV MORAVETZ
ZLÍNSKÉ SBOROPĚNÍ
Nová notová publikace Ladislava Moravetze chce přispět k obnově a ke zpestření vícehlasu v církvi i mimo ni.
Brož., 164 stran.
Cena 420 Kč, v e-shopu Kalicha 336 Kč.

KULTUROU PROTI ANTISEMITISMU
Neděle 27. dubna 2014
Jestliže si také myslíte, že antisemitismus je náказа, která znovu ohrožuje civilizaci, přijďte a připojte se tak k těm, jimž to není jedno.
* **Pochod dobré vůle**
14 hodin - Praha, náměstí Franze Kafky
Zapojte se do pochodu na Malou Stranu, který je pokojnou a kulturní reakcí na projevy antisemitismu a nesnášenlivosti.

* **Všichni jsme lidi**
15 hodin - Valdštejnská zahrada
Veřejné shromáždění s kulturním programem za účasti svědka holocaustu, historika Tomana Broda, herce Jana Potměšila, kantora Michala Foršta a dalších předních českých osobností.
K triumfu zla postačí, když slušní lidé nebudou dělat nic!
Pod záštitou místopředsedy Senátu PČR Přemysla Sobotky, ministra kultury Daniela Hermana a primátora hl. m. Prahy Tomáše Hudečka pořádá Mezinárodní křesťanské velvyslanectví Jeruzalém (ICEJ).
Vstup volný.
www.vsichnijsmelidi.cz

Inzerce

ANTIKVARIÁT "PŘEČTENÉ-KNIHY.CZ" - náboženské knihy můžete věnovat nebo prodat a podpořit tak myšlenku tiskového apoštolátu.
Josef Míček, mob.:732 261 067.
č. 2

Pozvánky

EKOLOGICKÁ SEKCE ČESKÉ KŘESŤANSKÉ AKADEMIE zve k účasti na eumenické bohoslužbě ke Dni Země v úterý 29. dubna 2014 v 19.00 h v pražském kostele Nejsvětějšího Salvátora (u Karlova mostu).
Kázáním poslouží ordinovaný presbyter RNDr. Jiří Nečas z Českobratrské církve evangelické, zpívat bude pěvecký sbor Gabriel.
Po bohoslužbě cca od 19.50 h následuje beseda s doc. MUDr. Zdeňkem Susou o jeho dojmech z putování českým pohraničím.

JNe

* * *

SRDEČNĚ VÁS ZVEME NA VELIKONOČNÍ BENEFIČNÍ KONCERT
Účinkují: David Cizner – chlapec-ký soprán, Irena Troupová - soprán, Jiřina Dvořáková – varhanní pozitiv.
Koná se v neděli 13. 4. 2014 v 16 h ve sboru Církve bratrské, Soukenická 15, Praha 1 – Nové Město
Na programu: C. Monteverdi, H. Purcell, G. F. Händel, J. S. Bach, A. Michna z Otradovic a další
Vstupné dobrovolné
Finanční výtěžek bude použit pro divadlo Bubec, které pečuje o dětské pacienty v pražských nemocnicích.

* * *

KLUB SAMARÍ - KVĚTEN 2014
Soukenická 15, Praha 1, přední dům, ve středu od 19.30 h
www.klubsamari.cz
* 14. 5. Maxmilián Maria Kolbe, polský kněz, teolog a filosof
Přednáška Marka Šlechty z cyklu Zahránci obětí holocaustu s promítáním částí filmu Život za život.
* 21. 5. Hloubka ostrosti
Vernisáž výstavy obrazů Patrika Hábla. Hudbou doprovází Kateřina Krejčová (housele) a Eva Krejčová (klavír).
* 28. 5. Postřehy z Bangladéše
Zážitky z cesty Zdeňka Lauschmanna v rámci projektu organizace Adra s promítáním.

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk: Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Bohoslužby

SENIORÁT ÚSTECKÝ

Českobratrská církev evangelická

DĚČÍN, Ne 10.00
Bezručova 4/90, f. Tomáš Matějovský

DUCHOV, Ne 8.00
Havlíčková 23, a. f. Jan Opočenský

CHOMUTOV, Ne 10.00
ul. 28. října 12, f Jiří Bureš

CHOTINĚVES, Ne 10.30
Horní Řepčice 58, Ústě, f. Martina Vlková Šeráková

KADAŇ
sloučena s FS Chomutov

KRABČICE U ROUDNICE N. L., Ne 8.30
ve středisku Diakonie ČCE
10.00 v kostele
Krabčice č. 26, f. Jan Kupka

LIBKOVICE POD ŘÍPEM, Ne 10.45
Libkovice č.74, a. f. Kurt Bartoš

LITOMĚŘICE, Ne 9.00
Rooseveltova 7

LOUNY, Ne 9.30
Českých bratří 1510, f. Tomáš Pavelka

MOST, Ne 10.10
U města Chersonu 8/1675

ROUDNICE N. L., Ne 9.00
Švagrovského 674, f Kurt Bartoš

TEPLICE, Ne 9.30
J. V. Sládka 2006/16, f. Jan Opočenský

TŘEBENICE, Ne 8.30
Sokolská 89, f. Filip Ženatý

ÚSTÍ NAD LABEM, Ne 10.30
Sborový dům (Z), Červený kostel (L)
Dvořáková 6, f. Marie Molnárová

ŽATEC, Ne 9.30
Husova 1200, f. Jan Veselý

Církev bratrská

DĚČÍN, Ne 9.30
Puchmayerova 4, Karel Hůlka

LITVÍNOV, Ne 9.30
Dukelská 424, Libor Trousil

MOST, Ne 9.30
J. Kříže 3127, Milan Let, Jaroslav Šmahel

TEPLICE, Ne 9.30
Poštovní 10/934, Pavel Benák

ÚSTÍ NAD LABEM, Ne 9.30
V Zahrádkách 33, Jan Hábl

Evangelická církev metodistická

LITOMĚŘICE, Ne 9.30
Sládkova 8, f Zdeněk Brož

Bratrská jednota baptistů

DĚČÍN, Ne 10.00
Šikmá 152, k. Jaroslav Poloha

LITOMĚŘICE, Ne 9.30
Červený kostel v Jiráskových sadech, Žižkova 3/2039, k. Jaroslav Pleva

LOVOSICE, Ne 9.30
Dlouhá 84, zastup. k. Jan Pospíšil

TEPLICE, Ne 9.30 modlitebna ASD
Kříčková 13, k. Vjacislav Jelisejev

ŽATEC, Ne 9.30
Lva Tolstého 1249, k. Radek Pospíšil

Novinky z Kalicha

MARTIN PRUDKÝ
CVIČEBNICE BIBLICKÉ HEBREJŠTINY
První vydání této cvičebnice před dvaceti lety bylo limitováno tehdejšími možnostmi elektronického zpracování textu, nedostupností elektronické edice hebrejského textu Bible, a zejména po grafické stránce nedopadlo příliš dobře. Předkládané druhé vydání nenabízí jen lepší čitelnost a opravy chyb, nýbrž také výraznější doplnění. Text byl celkově upraven na základě zkušeností učitelů i studentů. Doplnky se dotkly jak lekcí, tak přehledů a tabulek. Zejména byly v lekcích připsány stručné anotace probírané látky. Tyto anotace sice nemohou nahradit ani výklad látky při kontaktní výuce, ani studium pomocí standardních učebnic či gramatik, uvádějí však alespoň nejdůležitější pravidla, jež jsou pro probíranou látku podstatná. Mohou sloužit k opakování studované látky.
Kalich, 2014, druhé, přepracované vydání, formát (A4), 408 stran.
Cena 370 Kč, v e-shopu 296 Kč

IVANA GABRIELA VLKOVÁ / PETR VAĐURA
IZAJÁŠ / SVĚDECTVÍ O VÍTĚZÍCI DŮVĚŘE
Záznam cyklu rozhlasových dialogů Petra Vaďury s RNDr. Ivanou Vlkovou, řeholní sestrou řádu dominikánek a děkankou Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci o knize Izajáš, jednom z vrcholných textů Starého zákona. Tento spis nejvíc ovlivnil i jiné biblické autory a náboženské ovzduší Palestiny na přelomu letopočtu. Jednotlivým oddílům předchází vždy nástin dobového pozadí. Samotný výklad textu sleduje stopu důležitých motivů napříč celou knihou a odhaluje tak její teologické a duchovní poselství. Navíc se snaží ukázat, jak prorok promlouval k aktuálním problémům Judy 8. století př. Kr. včetně dočasněho údělu judských přesídlenců do Babylonu. Sympatický je ekumenický přístup obou autorů k tomuto období starozákonních dějin.
Knihy vychází zároveň v naklada-

JESUS CHRIST
SUPERSTAR
4. představení 16.4.2014
v podání studentů a přátel
Arcibiskupského gymnázia
Církev bratrská, Soukenická 15, Praha 1
19:00 | vstupné dobrovolné